

Academic Adjustment and Social Skills: the Importance of Teaching Group Participation in Education

Tahereh Slaminezhad¹, Salimeh Kordi Tamandani^{2*}, Nasim Saeed³, Salim Balouch⁴

¹ Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Payam Noor University, Tehran, Iran.

² Master's degree in Curriculum Planning, Department of Educational Sciences, Tehran Payam Noor University, Tehran, Iran

³ Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Payam Noor University, Tehran, Iran.

⁴ Ph. D in Educational Administration, Department of Educational Sciences, Faculty of Literature and Humanities, Urmia University, Urmia, Iran

* **Corresponding author:** salimeh.kordi@gmail.com

Received: 2024-07-15

Accepted: 2024-10-03

Abstract

Background and Objective: The main purpose of research was to investigate the effectiveness of group participation education on academic adjustment and social skills development of middle school girls in district one of Urmia city in the academic year of 2022-2023 (N=3800). .
Methodology: The study is applied research in terms of its objectives and according to the nature of the subject and the objectives of the quasi-experimental research with the experimental group and the control group with pre-test and post-test. The statistical population of the study includes all middle school girls students in district one of Urmia city. Among these students, in accordance with quasi-experimental research and available sampling method, a sample of 30 people (15 in the experimental group and 15 in the control group) were selected and the participants in the experimental and control groups were randomly substituted. Group participation training was conducted for the experimental group based on the educational package (Mohammadi et al., 2014) for two sessions a week and for one month. To measure students' academic adjustment, Beaker and Seriac Questionnaire (1984) and to measure the development of social skills, Alice Weitzman's Social Skills Development Questionnaire (1990) was used. The content, face, and criterion validity of these questionnaires have been reviewed and approved by the faculty members of the Department of Educational Sciences. It has been found that their reliability using Cronbach's alpha was 0.78 and 0.73 respectively. The data were analyzed using SPSS28 software and through analysis of covariance test. **Findings:**The findings of the research showed that teaching in the way of group participation effective on the academic adjustment and development of social skills of girls students of the middle school girls in district one of Urmia city. **Conclusion:** The utilization of active teaching methods by educators, including participatory learning, enhances students' educational resilience and the development of their social skills.

Keywords: Academic Adjustment, Development of Social Skills, Group Participation, Students.

© 2019 Journal of New Approach to Children's Education (JNACE)

This work is published under CC BY-NC 4.0 license.

© 2022 The Authors.

How to Cite This Article: Kordi Tamandani, S, & et al. (2025). Academic Adjustment and Social Skills: the Importance of Teaching Group Participation in Education . *JNACE*, 7(1): 37-49.

سازگاری تحصیلی و مهارت های اجتماعی: اهمیت آموزش مشارکت گروهی در آموزش

طاهره اسلامی نژاد^۱، سلیمه کردی تمندانی^{۲*}، نسیم سعید^۳، سلیم بلوچ^۴

^۱ استادیار گروه علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

^۲ کارشناسی ارشد رشته برنامه ریزی درسی، گروه علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

^۳ استادیار گروه علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

^۴ دکتری مدیریت آموزشی، گروه علوم تربیتی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران

* نویسنده مسئول: salimeh.kordi@gmail.com

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۰۷/۱۲

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۰۴/۲۵

چکیده

زمینه و هدف: هدف اصلی پژوهش، بررسی اثربخشی آموزش به شیوه مشارکت گروهی بر سازگاری تحصیلی و رشد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان دختر متوسطه اول ناحیه یک شهر ارومیه در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ بود. روش: این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و با توجه به ماهیت موضوع و اهداف پژوهش نیمه تجربی با طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل بود. جامعه‌ی آماری تحقیق شامل کلیه دانش‌آموزان دختر متوسطه اول ناحیه یک شهر ارومیه در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ بودند (۳۸۰ نفر). از میان این دانش‌آموزان، با روش نمونه‌گیری در دسترس، نمونه‌ای به تعداد ۳۰ نفر انتخاب (۱۵ نفر گروه آزمایش و ۱۵ نفر گروه گواه) شدند و جایگزینی مشارکت کنندگان در گروه‌های آزمایش و گواه به صورت جایگزینی تصادفی صورت پذیرفته است. آموزش مشارکت گروهی بر اساس بسته آموزشی (محمدی و همکاران، ۱۳۹۴) هفته‌ای دو جلسه و به مدت یک ماه برای گروه آزمایشی انجام شد. برای سنجش سازگاری تحصیلی دانش‌آموزان از پرسشنامه سازگاری تحصیلی بیکر و سریاک (۱۹۸۴) و برای سنجش رشد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان از پرسشنامه رشد اجتماعی آلیس وایتز من (۱۹۹۰) استفاده شده است. روایی محتوایی، صوری و ملاکی این پرسش‌نامه‌ها توسط اساتید گروه علوم تربیتی بررسی و تأیید شده است و پایایی آن‌ها به ترتیب ۰/۷۸ و ۰/۷۳ به دست آمد. داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS28 و از طریق آزمون تحلیل کواریانس تجزیه و تحلیل شدند. یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان داد که آموزش به شیوه مشارکت گروهی بر سازگاری تحصیلی و رشد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان دختر متوسطه اول ناحیه یک شهر ارومیه موثر بوده است. نتیجه‌گیری: استفاده معلمان از روش‌های تدریس فعال از جمله آموزش مشارکتی باعث می‌شود تا سازگاری تحصیلی و رشد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان افزایش پیدا کند.

واژگان کلیدی: دانش‌آموزان، سازگاری تحصیلی، رشد مهارت‌های اجتماعی، مشارکت گروهی

تمامی حقوق نشر برای فصلنامه رویکردی نو بر آموزش کودکان محفوظ است.

شبهه استناد به این مقاله: اسلامی نژاد، طاهره؛ کردی تمندانی، سلیمه؛ سعید، نسیم؛ بلوچ، سلیم. (۱۴۰۴). سازگاری تحصیلی و مهارت های اجتماعی: اهمیت آموزش مشارکت گروهی در آموزش. فصلنامه رویکردی نو بر آموزش کودکان، ۷(۱): ۴۹-۳۷.

مقدمه

آموخته باشند. سازگاری تحصیلی^۱، یکی از مهم‌ترین عرصه‌ها در زمینه سازگاری است. این سازگاری به توانمندی فراگیران در انطباق با شرایط و الزامات تحصیل و نقش‌هایی که مدرسه به‌عنوان یک نهاد اجتماعی بر آن‌ها قرار می‌دهد، ناظر است.

در دنیای امروزی، آموزش و پرورش سهم مهمی را در زندگی هر فرد ایفا می‌کند (سبزی پور، جعفری زاده و حیدری وفا، ۱۴۰۳). بنابراین افراد در این عصر باید سازگاری را با سایر افراد

قاسمی و شجاعی، ۱۳۹۵). مهارت‌های اجتماعی قوی، دانش‌آموزان را قادر می‌سازد تا به طور مؤثر با همسالان، معلمان و سایر افرادی که در محیط‌های مختلف اجتماعی با آن‌ها مواجه می‌شوند، ارتباط برقرار کنند و با آن‌ها همکاری کنند (Pereira, Hamsho, Susilo, Famolare, Blacher & Eisenhower, 2023). این مهارت‌ها برای ایجاد روابط مثبت، حل تعارضات و همکاری در محیط‌های گروهی ضروری هستند (Coelho, Peixoto, Azevedo, Machado, Soares & Spain, 2023). علاوه بر این، مهارت‌های اجتماعی با تقویت همدلی (Sanchis-Giménez, Lacomba-Trejo, Prado-Gascó & Carpendale, 2023)، خودآگاهی (Giménez-Espert, 2023)، خودآگاهی (Green, Williams, Tzoumakis, Carr & Laurens, 2023) و انعطاف‌پذیری (Shuo, Xuyang, Xin, Xuebin & Jie, 2022) به رفاه عاطفی دانش‌آموزان کمک می‌کند. دانش‌آموزانی که مهارت‌های اجتماعی به‌خوبی توسعه‌یافته دارند، بیشتر احساس تعلق و درگیر بودن را تجربه می‌کنند (Allen, Slaten, Arslan, Roffey, Craig & Vella-Brodrick, 2021) که منجر به افزایش انگیزه و مشارکت در فعالیت‌های تحصیلی آن‌ها می‌شود (Murphy & Kelp, 2023). علاوه بر این، مهارت‌های اجتماعی برای موفقیت فراتر از کلاس درس ضروری هستند (Maleki, Mardani, Mitra Chehrzad, 2019). زیرا دانش‌آموزان را برای مشاغل آینده که نیاز به کارگروهی، رهبری و تعاملات بین‌فردی مؤثر دارند، آماده می‌کنند (Nguyen, Ng, Piano, 2023). بنابراین، سرمایه‌گذاری در توسعه مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان برای رشد کلی، رفاه و موفقیت آینده آن‌ها بسیار مهم است. برای دستیابی به این مهارت‌ها و توانایی‌ها باید از روش‌های مناسب آموزشی استفاده کرد. از جمله مهم‌ترین و پرکاربردترین روش‌های تدریس فعال می‌توان به تدریس مشارکتی و بحث گروهی، که در آن‌ها یادگیری به‌صورت گروهی انجام می‌شود، اشاره کرد (فیضی و مصر آبادی، ۱۳۹۵).

یادگیری مشارکتی به‌عنوان یک روش آموزشی، به معنای همکاری یادگیرندگان در گروه‌های کوچک برای دستیابی به یک هدف مشترک است. در این روش، یادگیرندگان به طور مساوی مسئولیت یادگیری همدیگر را به عهده می‌گیرند؛ بنابراین، موفقیت یک یادگیرنده به دیگران نیز کمک می‌کند تا آن‌ها نیز به موفقیت دست یابند (اسماعیلی و موسوی، ۱۳۹۷). هدف از تدریس مشارکتی^۲، که به عنوان تدریس مشترک نیز شناخته می‌شود، برآوردن نیازهای خاص دانش‌آموزان از طریق ارائه آموزش‌های هدفمند و فردی در محیطی کمتر از هم‌گسخته و دارای زمینه بیشتر است (Lehane & Senior,

سازگاری تحصیلی شامل دو بعد توانایی فرد در کنارآمدن با تقاضاهای تحصیلی و فعالیت‌های محیط آموزشی و همچنین سازگاری هیجانی فرد با احساسات و عواطف خود است (زنگی آبادی، صادقی و قدم‌پور، ۱۳۹۸). سازگاری تحصیلی به مجموعه واکنش‌هایی گفته می‌شود که فرد را آماده می‌کند تا پاسخی موزون و هماهنگ با شرایط محیط آموزشی و فعالیت‌هایی که از وی می‌خواهد، ارائه نماید. این سازگاری شامل رضایت از محیط آموزشی، پیشرفت تحصیلی، ارتباط با سایر افراد و موارد دیگر است (بهداری خسروشاهی و حبیبی کلپیر، ۱۳۹۶). تحقیق در مورد سازگاری تحصیلی دانش‌آموزان به چند دلیل ضروری است. اولاً، به شناسایی عواملی کمک می‌کند که به سازگاری موفقیت‌آمیز با محیط آموزشی کمک می‌کنند (Baharum, Ismail, McKenna, Mohamed, Ibrahim & Hassan, 2023) و به مرئیان اجازه می‌دهد تا استراتژی‌ها و مداخلات مؤثرتری را توسعه دهند (Grant, Torti & Goldszmidt, 2023). اگر دانش‌آموز نتواند با شرایط معلم و مدرسه سازگار شود، به عنوان ناسازگار تلقی می‌شود. این ناسازگاری می‌تواند منجر به ترک تحصیل یا کاهش عملکرد شود. بنابراین، بررسی و تمرکز بر سازگاری تحصیلی بسیار مهم است تا به پیشرفت تحصیلی و عملکرد مناسب دانش‌آموزان کمک شود (روان، سماوی، جاودان و حاجی عزیزاده، ۱۴۰۰). درک چالش‌هایی که دانش‌آموزان در طول سال تحصیلی خود با آن روبرو هستند، مرئیان را قادر می‌سازد تا حمایت و راهنمایی مناسب را ارائه کنند (O'Connor, McCarthy & O'Shea, 2022). علاوه بر این، مطالعه سازگاری تحصیلی به ارزیابی اثربخشی سیاست‌ها و برنامه‌های آموزشی کمک می‌کند و امکان بهبودهای لازم را فراهم می‌کند (Mettler, Khoury, Zito, Sadowski & Heath, 2023). علاوه بر این، تحقیقات در این زمینه به شناسایی تأثیر عوامل اجتماعی، عاطفی و شناختی بر عملکرد تحصیلی و رفاه کلی دانش‌آموزان کمک می‌کند (Castro Solano & Cosentino, 2019). در نهایت، بررسی سازگاری تحصیلی برای ایجاد محیط‌های یادگیری فراگیر و حمایتی که موفقیت و پیشرفت دانش‌آموزان را تقویت می‌کند (Szumski, Smogorzewska & Grygiel, 2022)، ضروری است. از طرفی دیگر رشد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان، همواره یکی از اهداف آموزش و پرورش بوده است.

افراد برای مقابله با استرس‌های زندگی و سازگاری با سایر افراد نیاز به مهارت‌هایی دارند (توکلی زاده، احتشام زاده و جاپروند، ۱۴۰۳). Siegel et al. (2006) معتقدند رشد مهارت‌های اجتماعی^۲ بخشی از رشد همه‌جانبه کودک است که از دیگر افراد، محیط و نهادهای اطراف کودک تأثیر می‌پذیرد (صدادتی،

روش یادگیری مشارکتی و بارش مغزی تفاوت معنی‌داری وجود دارد. به عبارت دیگر تأثیر یادگیری مشارکتی در افزایش سازگاری اجتماعی بیشتر از روش بارش مغزی است. حسین زاده، روئین و زولفعلی پور فر (۱۳۹۹) نشان دادند که روش تدریس مشارکتی در گروه آزمایش بر مولفه‌های هم رشد روانی و هم مولفه‌های مهارت اجتماعی اثر دارد به عبارتی دانش آموزانی که با روش تدریس مشارکتی مورد تدریس قرار گرفته‌اند بیشتر از دانش آموزانی که به روش سنتی تدریس شده‌اند از رشد روانی و مهارت اجتماعی برخوردارند. سلیمان پور و علیزاده (۱۳۹۹) دریافتند که بین یادگیری مشارکتی و مهارت‌های اجتماعی رابطه‌ی معنی‌داری وجود دارد. متغیر یادگیری مشارکتی بیشترین تأثیر را روی مهارت‌های اجتماعی داشته است. Mendo-Lázaro, León-del-Barco, Polo-del-Río & López-Ramos, 2022 دریافتند که یادگیری مشارکتی می‌تواند تأثیر مثبتی بر رشد مهارت‌های اجتماعی در دانشجویان دارد. یادگیری مشارکتی توسعه مهارت‌های بین فردی را تشویق می‌کند و دانش‌آموزان را برای مشارکت فعال‌تر در فرآیند آموزش و یادگیری تشویق می‌کند. Parveen, Jabeen, Sahar (2022) & Iftikhar دریافتند که راهبردهای یادگیری مشارکتی بر مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان در مقطع ابتدایی تأثیر معناداری دارد. (2021) Al-Mubireek دریافت که یادگیری مشارکتی می‌تواند به دانش‌آموزان در کسب مهارت‌ها و ارزش‌های اجتماعی مانند همکاری، جسارت، اعتماد به نفس و اعتمادسازی کمک کند. Van Ryzin, Roseth & McClure (2020) دریافتند که یادگیری مشارکتی تعصب را کاهش می‌دهد، دستاوردهای مثبتی در ارتباط با همسالان، درک حمایت تحصیلی، و مشارکت در یادگیری ایجاد می‌کند و این دستاوردها برای دانش‌آموزان رنگین پوست بیشتر خواهد بود. Asha & Al (2016) Hawi نشان دادند بین گروه‌هایی که از روش تدریس مشارکتی استفاده کردند و گروه‌هایی که این روش را به کار نبردند، تفاوت‌های زیادی در مهارت‌های تصمیم‌گیری دانش‌آموزان و نتایج آزمون پیشرفت وجود دارد. Tran (2014) نشان داد که دانش‌آموزانی که آموزش استفاده از یادگیری مشارکتی را دریافت کرده‌اند، به طور معنی‌داری در پس‌آزمون‌های پیشرفت و حفظ دانش نمرات بالاتری نسبت به دانش‌آموزانی که آموزش مبتنی بر سخنرانی را دریافت کرده‌اند، کسب کردند. Tsay & Brady (2010) نتیجه گرفتند که یادگیری مشارکتی رشد اجتماعی و فکری را افزایش می‌دهد و به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا مهارت‌های بین فردی را ایجاد کنند و در عین حال حس موفقیت، بهره‌وری و رفاه روانی را ارتقاء دهند. Carrell & Rowe (1993) نشان دادند که آموزش مشارکتی بر سازگاری دانشجویان در دانشگاه تأثیر دارد.

این شیوه تدریس، مشارکت فعال در بین دانش‌آموزان را ترویج می‌کند (Bawazeer, Aamir, Othman & Alkahtani, 2023) و یک محیط یادگیری پویا و تعاملی را تقویت می‌کند (Xu, Zhou, Watts & Kogut, 2023). با کار مشترک در گروه‌های کوچک، دانش‌آموزان این فرصت را دارند که فعالانه در بحث‌ها شرکت کنند، ایده‌ها را به اشتراک بگذارند و در فرآیند یادگیری مشارکت کنند (Rosen & Kelly, 2023). این نه تنها درک آن‌ها از موضوع را افزایش می‌دهد (Gray, Grealish, Ransie, Terry, Armit, van de Mortel, & Zhang & Chen, 2023)، بلکه تفکر انتقادی (Del Fabbro, 2021)، حل مسئله (Michalsky & Cohen, 2021) و مهارت‌های ارتباطی (Can, Durgun & Dalcali, 2022) را نیز پرورش می‌دهد. علاوه بر این، روش‌های تدریس مشارکت گروهی، یادگیری همتا به همتا را تشویق می‌کند، زیرا دانش‌آموزان در جریان یادگیری از یکدیگر یاد می‌گیرند (Chambers, Mistry, Spink, Tsigarides, & Bryant, 2023) و از آن‌ها حمایت می‌کنند. همچنین به توسعه مهارت‌های اجتماعی (Adeniyi, & Omigbodun, 2016) مانند کار تیمی (Xu, Jia, Zhang, Mai, Mao & Han, 2022)، همکاری (Matsumoto, Igarashi, Suzuki & Yamamoto-Mitani, 2020) و همدلی (Cheng, Wu & Su, 2021) کمک می‌کند. علاوه بر این، این رویکرد به معلمان اجازه می‌دهد تا آموزش را متمایز کنند و از دانش‌آموزان در گروه‌های خود حمایت فردی ارائه کنند (Baptista, Costa, & Martins, 2023). با ترکیب روش‌های تدریس مشارکت گروهی، معلمان می‌توانند تجربه یادگیری فراگیرتر و دانش‌آموز محورتری ایجاد کنند (Leatherman & Wegner, 2022) و درک عمیق‌تر و حفظ طولانی‌مدت دانش را ارتقا دهند (Niu & Liu, 2022). با توجه به مطالب گفته شده به تحقیقات مرتبط در این زمینه اشاره می‌شود:

ریزوندی و امام جمعه (۱۴۰۲) نشان دادند که آموزش مبتنی بر همیاری بر رشد اجتماعی و افزایش مهارت‌های ارتباطی موثر است. نجیبی، بشیون و عظیمی و همکاران (۱۴۰۰) نشان دادند که روش تدریس مشارکتی بر روابط اجتماعی دانش‌آموزان تأثیر می‌گذارد. خوش گفتار، خوش گفتار و میرشکاری (۱۴۰۰) دریافتند که یادگیری مشارکتی برافزایش مهارت اجتماعی دانش‌آموزان مدارس چند پایه شده و در خرده مقیاس‌های مهارت‌های اجتماعی مناسب، رابطه با همسالان، برتری طلبی و اطمینان زیاد به خود داشتن تأثیر مثبت و معناداری و در خرده مقیاس‌های رفتارهای غیر اجتماعی و پرخاشگری رفتارهای تکانشی تأثیر منفی و معنادار داشته است. یکانی زاد و سلیمانی نژاد (۱۴۰۰) نشان دادند که در سازگاری اجتماعی بین دانشجویان با

از آنجایی که دانش‌آموزان یکی از مولفه‌های تأثیرگذار در رشد و توسعه یک جامعه محسوب می‌شوند؛ بنابراین ضروری است که موارد مربوط به آنان مورد مطالعه قرار گرفته و در جهت بهبود وضعیت آن‌ها اقداماتی را انجام داد. دانش‌آموزان متوسطه امروزی به جهت ارتباطاتی که با دنیای اطراف و با سایر افراد و فرهنگ‌ها از طریق فضای مجازی دارند، و از آنجایی که فرهنگ‌ها با همدیگر متفاوت هستند، این تفاوت‌ها به احتمال زیاد باعث ناسازگاری دانش‌آموزان خصوصاً در فضای آموزشی می‌شود. از طرفی روش‌های تدریس فعال و تأثیری که روی یادگیری دانش‌آموزان می‌گذارد بر هیچ‌کسی پوشیده نیست، مشارکت گروهی یکی از این روش‌هاست که دانش‌آموز با انجام آن مطالب درسی را به‌خوبی یاد گرفته و ماندگاری آن بالاست؛ بنابراین ضروری است که مشارکت گروهی بر سازگاری تحصیلی و رشد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان دختر متوسطه اول ناحیه یک شهر ارومیه مورد بررسی قرار بگیرد. بنابراین در این پژوهش فرضیه به شکل زیر مطرح است: آموزش به شیوه مشارکت گروهی بر سازگاری تحصیلی و رشد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان دختر متوسطه اول ناحیه یک شهر ارومیه موثر است.

روش‌شناسی

هدف پژوهش، کاربردی است و از روش نیمه‌تجربی با طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل استفاده شده است. جامعه آماری این تحقیق شامل تمامی دانش‌آموزان دختر متوسطه اول ناحیه یک شهر ارومیه در زمستان سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ است (۳۸۰۰ نفر). در این پژوهش از روش در دسترس برای نمونه‌گیری استفاده شده است و ۳۰ نفر از جامعه آماری به عنوان نمونه تحقیق انتخاب شده‌اند، که ۱۵ نفر در گروه آزمایش و ۱۵ نفر در گروه کنترل قرار گرفته‌اند. تقسیم بندی افراد به گروه آزمایش و کنترل به صورت تصادفی انجام شده است.

ابزارهای پژوهش

در این پژوهش برای جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات از پرسش‌نامه‌های زیر استفاده شده است:

برای سنجش سازگاری تحصیلی از پرسش‌نامه سازگاری تحصیلی Baker and Seriak (1984) استفاده شده است. این پرسش‌نامه شامل ۲۴ سؤال است و از مقیاس لیکرت هفت‌درجه‌ای (از اصلاً تا کاملاً) استفاده می‌کند. هر سؤال ارزشی بین ۱ تا ۷ دارد. حداقل نمره ۲۴ و حداکثر نمره ۱۶۸ است، به این معنی که هرچه نمره دانش‌آموزان بیشتر باشد، سازگاری تحصیلی آن‌ها بیشتر است. در پژوهش قدم پور، حیدریانی، کلانتر و نصیری (۱۳۹۹)، ضریب آلفای کرونباخ این پرسش‌نامه را ۰/۸۱ به دست آوردند. روایی محتوایی، صوری و ملاکی این پرسش‌نامه توسط اساتید گروه علوم تربیتی بررسی و تأیید شده است. پایایی پرسش‌نامه نیز در این تحقیق با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ بررسی شده و مقدار ۰/۷۸ به دست آمده است که نشان‌دهنده پایایی مناسب است. برای سنجش رشد مهارت‌های اجتماعی از پرسش‌نامه ۲۷ سؤالی رشد اجتماعی Alice Waits Me (1990) استفاده شده است. هر سؤال این پرسش‌نامه ۳ یا ۴ گزینه دارد. پاسخ‌های صحیح آزمودنی‌ها با استفاده از کلید آزمون استخراج و نمره‌گذاری می‌شود. نمره ۲۴ یا بیشتر به‌عنوان درجه عالی، نمره بین ۱۵ تا ۲۴ به‌عنوان درجه خوب، نمره بین ۵ تا ۱۴ به‌عنوان درجه متوسط و نمره کمتر از ۵ به‌عنوان درجه ضعیف در نظر گرفته می‌شود. در پژوهش امیرتاش، سبحانی‌نژاد و عابدی (۱۳۸۵)، ضریب پایایی این پرسش‌نامه را با استفاده از روش آلفای کرونباخ بر روی ۲۴۰ نفر از دانش‌آموزان دوره راهنمایی ورزشکار و غیرورزشکار محاسبه کردند و مقدار ۰/۸۶ به دست آوردند. پایایی پرسش‌نامه در این تحقیق نیز با استفاده از آلفای کرونباخ بررسی شده و مقدار ۰/۷۳ به دست آمده است که نشان‌دهنده پایایی مناسب است.

شیوه اجرای پژوهش

دو پرسش‌نامه قبل از اجرای آزمایش به عنوان پیش‌آزمون مورد استفاده قرار گرفتند. سپس، برای گروه آزمایش جلسات آموزشی گروهی (محمدی، مرزوقی، ناصری جهرمی و مختاری، ۱۳۹۴) برگزار شد، در حالی که برای گروه کنترل هیچ آموزشی ارائه نشد. اجرای تحقیق از هفته اول اسفند ماه ۱۴۰۱ آغاز شد و به مدت یک ماه، هفته‌ای دو جلسه برگزار شد. در پایان، پرسش‌نامه‌های ذکر شده به عنوان پس‌آزمون اجرا شدند. خلاصه برنامه آموزش روش مشارکت گروهی عبارت است از:

جدول ۱: پکیج روش تدریس مشارکت گروهی (محمدی و همکاران، ۲۰۱۴).

موضوعات	جلسات
معارفه و بیان اهداف جلسات آموزش مشارکتی	جلسه اول
برای هر دانش آموز، یک بخش از موضوع تعیین شده است و او تکلیف خود را مطالعه می کند.	جلسه دوم
دانش آموز با همتهای خود که مسئول بخش مشترکی هستند، دور هم جمع می شوند و برای رفع اشکال خود و بهبود روش ارائه، تبادل نظر می کنند.	جلسه سوم
وقتی اعضا گروه گرد هم می آیند دانش آموزان به ترتیب و از اول، بخش های مربوط به خود را تدریس می کنند. اعضای دیگر گروه می توانند سؤال بپرسند، مخالفت کنند و یادداشت بردارند	جلسه چهارم
از کل موضوع آزمونی گرفته می شود.	جلسه پنجم
کلید سؤالات در اختیار دانش آموزان قرار می گیرد و آنان نمره های فردی و گروهی را محاسبه می کنند.	جلسه ششم
کارایی تدریس دانش آموزان با توجه به جدولی که به آن ها ارائه می شود، ارزیابی می شود.	جلسه هفتم
از دانش آموزان، جهت جمع بندی مطالب و اطمینان از یادگیری و ارزشیابی تکوینی، سؤال می شود. اگر نکته ای فراموش شده باشد، آزمونگر توضیح می دهد.	جلسه هشتم

برای آزمون فرضیه ها از آزمون تحلیل کوواریانس و از طریق نرم افزار SPSS28 استفاده شده است.

یافته ها

شاخص های توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد)، نمرات پیش آزمون و پس آزمون متغیرهای پژوهش به تفکیک گروه (آزمایش و گواه) در جدول ۲ آمده است.

جدول ۲: شاخص های و نمرات پیش آزمون و پس آزمون متغیرهای پژوهش

گواه	آزمایش		گروه	متغیر		
	میانگین	انحراف استاندارد				
انحراف استاندارد	۳/۴۱	۸۴/۱۹	۲/۴۶	۸۵/۲۲	پیش آزمون	سازگاری تحصیلی
	۲/۷۱	۸۵/۴۳	۳/۸۶	۱۲۹/۵۲	پس آزمون	سازگاری تحصیلی
	۳/۲۹	۱۱/۲۳	۲/۳۱	۱۰/۱۶	پیش آزمون	رشد مهارت های اجتماعی
	۳/۴۷	۱۰/۷۲	۲/۸۲	۲۴/۲۶	پس آزمون	رشد مهارت های اجتماعی

مهارت های اجتماعی در گروه گواه به ترتیب ۱۰/۷۲ و ۳/۴۷ و در گروه آزمایش ۲۴/۲۶ و ۲/۸۲ است. میانگین پس آزمون رشد مهارت های اجتماعی در گروه آزمایش بالاتر از گروه گواه است.

قبل از تعیین نوع آزمون مورد استفاده به خصوص در آزمون های مقایسه ای لازم است از نرمال بودن متغیرها مطمئن شویم. برای بررسی نرمال بودن توزیع نمرات از آزمون کولموگروف - اسمیرنوف استفاده گردید. جدول ۳ نرمال بودن متغیرهای تحقیق در پیش آزمون و پس آزمون آمده است.

در پیش آزمون، میانگین و انحراف استاندارد سازگاری تحصیلی در گروه گواه به ترتیب ۸۴/۱۹ و ۳/۴۱ و در گروه آزمایش ۸۵/۲۲ و ۲/۴۶ است. در پس آزمون، میانگین و انحراف استاندارد سازگاری تحصیلی در گروه گواه به ترتیب ۸۵/۴۳ و ۲/۷۱ و در گروه آزمایش ۱۲۹/۵۲ و ۳/۸۶ است. همان طور که مشاهده می شود، میانگین پس آزمون سازگاری تحصیلی در گروه آزمایش بالاتر از گروه گواه است. همچنین، میانگین و انحراف استاندارد رشد مهارت های اجتماعی در پیش آزمون در گروه گواه به ترتیب ۱۱/۲۳ و ۳/۲۹ و در گروه آزمایش ۱۰/۱۶ و ۲/۳۱ است. در پس آزمون، میانگین و انحراف استاندارد رشد

جدول ۳: آماره های آزمون کولموگروف_ اسمیرنوف جهت نرمال بودن توزیع داده ها در پیش آزمون و پس آزمون

متغیر	آماره آزمون	سطح معنی داری
سازگاری تحصیلی	پیش آزمون	۰/۸۲
	پس آزمون	۰/۴۷
رشد مهارت های اجتماعی	پیش آزمون	۱/۷۳
	پس آزمون	۰/۰۶

باتوجه به پیش نیازهای آزمون تحلیل کوواریانس ابتدا همگنی شیب های رگرسیون مورد بررسی قرار گرفته است و نتایج آن در جدول ۴ ارایه شده است.

از دیگر فرضیات آزمون تحلیل کوواریانس، بررسی همسانی واریانس ها است. برای این منظور از آزمون لوین استفاده شد و نتایج نشان داد که تجانس واریانس های دو گروه در سطح اطمینان ۹۵ درصد ($\alpha=0/05$) معنادار است ($F=1/32$ و $Sig=0/263$).

جدول ۴: آزمون های اثرات بین آزمودنی ها (بررسی همگنی شیب های رگرسیون)

متغیر	منبع	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	F	سطح معنی داری
سازگاری تحصیلی	تعامل گروه پیش آزمون	۰/۱۱۷	۱	۰/۱۱۷	۰/۰۲۳	۰/۸۴۲
رشد مهارت های اجتماعی	تعامل گروه پیش آزمون	۶/۴۲	۱	۶/۴۲	۲/۷۱	۰/۷۱

بنابراین، می توان نتیجه گرفت که اثرات مشترک پیش آزمون و گروه معنی دار نمی باشد. بنابراین همگنی شیب های رگرسیون رد نمی شود و تعامل بین متغیر تصادفی کمکی و متغیر مستقل معنی دار نیست. آزمون لوین جهت بررسی برابری واریانس های خطا صورت گرفته و نتایج آن در جدول ۵ ارایه شده است.

آماره های آزمون فیشر مربوط به اثرات متقابل بین متغیر کمکی پیش آزمون و متغیر کیفی دوارزشی گروه آموزشی (گروه آزمایش و گروه گواه) در سازگاری تحصیلی ۰/۰۲۳ و در مورد رشد مهارت های اجتماعی ۲/۷۱ است. همچنین سطح معنی داری سازگاری تحصیلی ۰/۸۴۲ و رشد مهارت های اجتماعی ۰/۷۱ می باشد که مقدار مشاهده شده بزرگتر از ۰/۰۵ می باشد.

جدول ۵: آزمون لون برای برابری واریانس خطا

متغیر	آماره آزمون	درجه آزادی بین گروهی	درجه آزادی درون گروهی	سطح معنی داری
سازگاری تحصیلی	۱/۳۸۲	۱	۲۸	۰/۲۸۱
رشد مهارت های اجتماعی	۰/۰۶۸	۱	۲۸	۰/۷۲۶

باتوجه به برقرار بودن مفروضه ها برای اجرای آزمون تحلیل کوواریانس (ANCOVA) این آزمون به اجرا درآمده و نتایج آن در جدول ۶ ارایه شده است.

نتایج جدول ۵ نشان می دهد که نتایج با توجه به آماره های مشاهده شده ۱/۳۸۲ و ۰/۰۶۸ در سطح آلفای ۰/۰۵ مفروضه تساوی خطای واریانس ها را زیر سوال نبرده اند. فرضیه پژوهش: آموزش به شیوه مشارکت گروهی بر سازگاری تحصیلی و رشد مهارت های اجتماعی دانش آموزان تأثیر دارد.

جدول ۶: تست ها بین اثرات آزمودنی ها

متغیر	منبع	نوع سوم مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	F	سطح معنی داری	مجذور اتای سهمی
سازگاری تحصیلی	پیش آزمون	۳۳۶/۰۹۰	۱	۳۳۶/۰۹۰	۵۵/۱۴	۰/۰۰۱	۰/۴۳۸
	پس آزمون	۴۵۰/۲۹۳	۱	۴۵۰/۲۹۳	۷۳/۸۸	۰/۰۰۱	۰/۵۵۵
رشد مهارت های اجتماعی	پیش آزمون	۳۳/۰۳	۱	۳۳/۰۳	۸/۹۱	۰/۰۰۱	۰/۷۴۳
	پس آزمون	۱۰۲۲/۹۰	۱	۱۰۲۲/۹۰	۲۷۶/۱۷	۰/۰۰۱	۰/۱۸۱

یعنی این که تفاوت معنی‌داری بین پیش‌آزمون و پس‌آزمون در متغیرهای سازگاری تحصیلی و رشد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان وجود دارد.

نتایج جدول در خصوص سازگاری تحصیلی و رشد مهارت‌های اجتماعی نشان می‌دهد که به ترتیب با توجه به مقدار ($F=8/91$)، ($F=55/14$) به دست آمده و در سطح ($P \leq 0/05$) معنی‌دار است.

جدول ۷: میانگین‌های تعدیل شده و خطای استاندارد آن‌ها

متغیر	گروه	میانگین	خطای استاندارد	
			میانگین	فاصله اطمینان ۰/۹۵
سازگاری تحصیلی	گروه گواه	۸۵/۴۳	۰/۵۵	حد پایین ۲۶/۵۲ حد بالا ۷۸/۸۱
	گروه آزمایش	۱۲۹/۵۲	۰/۵۵	حد پایین ۲۷/۸۶ حد بالا ۱۳۹/۹۱
رشد مهارت‌های اجتماعی	گروه گواه	۱۰/۷۲	۰/۴۴۷	حد پایین ۵/۲۶ حد بالا ۱۵/۲۳
	گروه آزمایش	۲۴/۲۶	۰/۴۴۷	حد پایین ۵/۹۶ حد بالا ۲۵/۰۰

برای دانش‌آموزان دارند (محمد زاده، علیزاده و پایدار، ۱۳۹۹). سازگاری تحصیلی به دنبال خودش رشد سایر مهارت‌های فردی از جمله رشد مهارت‌های اجتماعی را در پی دارد. مهارت‌های اجتماعی برای توانا ساختن افراد در جهت برقراری ارتباط مؤثر با دیگران، سازگاری و عملکرد در محیط بسیار مهم هستند (بوربور، فقیهی و یزدان پناه، ۱۳۹۶). از طرفی یکی از عوامل مهمی که می‌تواند میزان موفقیت و پیشرفت تحصیلی و دستیابی دانش‌آموزان به اهداف آموزشی را تحت تأثیر قرار دهد، روش‌های تدریس می‌باشند که معلمان استفاده می‌کنند (شعبانی، ۱۴۰۲). روش تدریس مشارکتی به عنوان راهکاری مفید در یادگیری متون درسی به فراگیران کمک زیادی می‌کند. اصول یادگیری مشارکتی شامل درگیر کردن دانش‌آموزان در دانش موجود و آموزش دانش جدید در کنار هم و از طریق گفت‌وگو است.

در تبیین این نتایج می‌توان گفت که استفاده از روش‌های تدریس فعال، از جمله روش تدریس مشارکتی، توانایی دانش‌آموزان را در شناسایی نقاط قوت و ضعف خود افزایش می‌دهد. همچنین، این همکاری و همدلی باعث سازگاری تحصیلی آن‌ها می‌شود. از طریق مشارکت گروهی، دانش‌آموزان متوجه می‌شوند که هر گروه افرادی با توانایی‌های متفاوت است و باید از توانایی‌های یکدیگر استفاده کنند. سازگاری با سایر افراد در گروه نیز ضروری است. همچنین، با استفاده از روش‌های فعال، مهارت‌های اجتماعی آن‌ها از طریق بهره‌گیری از توانایی‌های خود تقویت می‌شود. این مهارت‌ها شامل موارد زیر است: دانش‌آموزان یاد می‌گیرند چگونه به طور واضح و مؤثر با دیگران ارتباط برقرار کنند، نظرات خود را بیان کنند و به نظرات دیگران گوش دهند. همکاری با دیگران برای رسیدن به هدف‌های مشترک، توانایی تقسیم وظایف و هماهنگی با اعضای گروه را تقویت می‌کند. دانش‌آموزان با مواجهه با

جدول ۷ نشان می‌دهد که بین گروه گواه و گروه آزمایش در متغیرهای سازگاری تحصیلی و رشد مهارت‌های اجتماعی تفاوت معنی‌داری وجود دارد. بنابراین فرضیه پژوهشی تأیید و فرضیه صفر رد می‌شود. به عبارت دیگر آموزش به شیوه مشارکت گروهی بر سازگاری تحصیلی و رشد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان تأثیر دارد. یعنی این که سازگاری تحصیلی و رشد مهارت‌های اجتماعی در گروه آزمایش بالاتر از گروه گواه است.

بحث و نتیجه گیری

پس از تجزیه و تحلیل داده‌ها، نتایج به دست آمده از این پژوهش نشان داد که:

آموزش روش مشارکت گروهی بر سازگاری تحصیلی و رشد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان دختر متوسطه مؤثر است. نتایج مقایسه تأثیر عمل‌های آزمایشی در بین گروه‌ها در متغیر سازگاری تحصیلی و رشد مهارت‌های اجتماعی نشان داد که بین دو گروه در سازگاری تحصیلی و رشد مهارت‌های اجتماعی تفاوت معنی‌داری وجود دارد. در نتیجه، تأثیر عمل آزمایشی (آموزش روش مشارکت گروهی) بر بهبود سازگاری تحصیلی و رشد مهارت‌های اجتماعی مؤثر بوده است.

نتایج این پژوهش با نتایج پژوهش‌های ریزوندی و امام‌جمعه (۱۴۰۲)، نجیبی و همکاران (۱۴۰۰)، یکانی زاد و سلیمانی نژاد (۱۴۰۰)، حسین‌زاده و همکاران (۱۳۹۹)، سلیمان‌پور و علیزاده (۱۳۹۹)، Parveen et al. Mendo-Lázaro et al (2022)، Van Ryzin et al (2020)، Al-Mubireek (2021)، Asha & Al Hawi (2016)، Tsay & Brady، Tran (2014)، Carrell & Rowe (1993) و همسنگ بود. سازگاری تحصیلی نقش مهمی در کیفیت ارتباط دانش‌آموز با محیط مدرسه ایفا می‌کند و ارتباط نزدیکی با حمایت اجتماعی در مدرسه دارد. روابط اجتماعی، کارکردهای حمایتی متعددی

تحصیلی و رشد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان دختر متوسطه در طول دوره تحصیلی. ارتقای همکاری و هماهنگی بین مدارس و مراکز آموزشی مختلف به‌منظور ارائه برنامه‌های آموزشی مشترک و تقویت مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان دختر متوسطه. انجام پژوهش‌های بیشتر در زمینه تأثیر آموزش روش مشارکت گروهی بر سازگاری تحصیلی و رشد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان دختر متوسطه، به‌ویژه در سایر نواحی و شهرها.

موازین اخلاقی

نمونه مورد بررسی در این پژوهش بر اساس مقررات اخلاقی استاندارد انتخاب شدند که در ادبیات علمی و متون آکادمیک ذکر شده است. به پاسخگویان اطمینان داده شده است که کلیه اطلاعات محرمانه است و صرفاً جنبه پژوهشی دارد و بلافاصله بعد از تحلیل داده‌ها پرسش‌نامه‌ها معدوم خواهد شد و چنانچه مایل باشند بعد از انجام پژوهش، نتایج در اختیار آنان قرار خواهد گرفت.

تشکر و قدردانی

پژوهشگران مراتب قدردانی و تشکر خود را از کلیه دبیران و دانش‌آموزان دختر متوسطه اول ناحیه یک شهر ارومیه، اعلام می‌دارند.

تعارض منافع

منافع این پژوهش با منافع هیچ فرد و سازمانی در تعارض نیست، همچنین نویسندگان این مطالعه هیچ گونه تعارض منافی در انجام و نگارش آن ندارند و بدون حمایت مالی انجام شده است.

واژه نامه

1. Academic Adjustment	۱. سازگاری تحصیلی
2. Development of social skills	۲. مهارت‌های اجتماعی
3. Participation Teaching	۳. تدریس مشارکتی

منابع فارسی

اسماعیلی، ابراهیم و موسوی، فرانک. (۱۳۹۷). مقایسه روش تدریس مشارکتی از طریق محیط یادگیری الکترونیکی با شیوه سخنرانی و تأثیر آنها بر خلاقیت و پیشرفت درسی. مطالعات آموزشی و آموزشگاهی، ۴ (۱۲): ۹۷-۱۰۹.

اختلاف‌نظرها و مشکلات در گروه، تکنیک‌های حل تعارض را یاد می‌گیرند و قادر به رسیدن به توافق سازنده می‌شوند. در فرآیند همکاری گروهی، دانش‌آموزان فرصت پیدا می‌کنند که مهارت‌های رهبری و مدیریت را تمرین کنند، مانند هدایت گروه، انگیزش دیگران و برنامه‌ریزی برای فعالیت‌ها. تعامل با همکلاسی‌ها در محیطی از احترام متقابل و همدلی به افزایش حساسیت نسبت به نیازها و احساسات دیگران کمک می‌کند.

این پژوهش دارای محدودیت‌های زیر است: این پژوهش، نمونه به تعداد ۳۰ نفر (۱۵ نفر گروه آزمایش و ۱۵ نفر گروه کنترل) انتخاب شد که ممکن است نتایج پژوهش را تحت‌تأثیر قرار دهد. آموزش گروهی به مدت یک ماه و با برگزاری دو جلسه در هفته انجام شد. این مدت زمان ممکن است برای مشاهده تأثیرات پایدار و بلندمدت آموزش مشارکتی کافی نباشد و نتایج ممکن است به طور کامل نمایان نشود. پژوهش نتوانسته است متغیرهای مداخله‌گر مانند وضعیت اقتصادی، محیط خانوادگی، و شرایط عاطفی دانش‌آموزان را به طور کامل کنترل کند. این عوامل ممکن است بر نتایج پژوهش تأثیرگذار باشند. به دلیل محدودیت‌های زمانی و مکانی، پیگیری‌های لازم برای بررسی تأثیرات بلندمدت آموزش مشارکتی بر سازگاری تحصیلی و مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان انجام نشده است. این امر ممکن است بر ارزیابی کامل اثرات پایدار آموزش تأثیر بگذارد.

همچنین برای غنای تحقیقات آینده پیشنهادهای زیر ارائه می‌شود: بررسی تأثیر آموزش مشارکتی گروهی بر بهبود خودکارآمدی تحصیلی و انگیزش درونی دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه اول. مقایسه اثربخشی آموزش مشارکتی گروهی و آموزش فردمحور بر سازگاری تحصیلی و توانایی حل مسئله در دانش‌آموزان دوره متوسطه اول. برگزاری دوره‌های آموزشی برای معلمان و مشاوران تحصیلی به‌منظور آشنایی با روش‌های مشارکت گروهی و نحوه اجرای آن‌ها در کلاس‌ها. ایجاد بسترهای مناسب برای انجام فعالیت‌های گروهی در محیط تحصیلی، از جمله تجهیز کلاس‌ها به‌منظور تسهیل فرآیند همکاری و تعامل بین دانش‌آموزان. انجام پژوهش‌های مقایسه‌ای برای مقایسه تأثیر روش مشارکت گروهی با روش‌های دیگر آموزشی بر سازگاری تحصیلی و رشد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان دختر متوسطه. ارائه راهنماها و منابع آموزشی مناسب برای دانش‌آموزان و والدین به‌منظور تقویت مهارت‌های اجتماعی و سازگاری تحصیلی. برگزاری کارگاه‌ها و سمینارها با حضور اساتید و متخصصان در زمینه مشارکت گروهی و تأثیر آن بر سازگاری تحصیلی و رشد اجتماعی دانش‌آموزان. انجام پژوهش‌های طولانی‌مدت برای بررسی تأثیر آموزش روش مشارکت گروهی بر سازگاری

مهارت‌های اجتماعی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی. توسعه‌ی آموزش جندی شاپور، ۱۱(۲): ۱۳۲-۱۴۵.

شعبانی، حسن (۱۴۰۱). مهارت‌های آموزشی و پرورشی (روش‌ها و فنون تدریس). جلد یکم، تهران، انتشارات سمت.

صدقاتی، جعفر، قاسمی، عبدالله و شجاعی، معصومه (۱۳۹۵). تأثیر فعالیت‌های ورزشی رقابتی و غیررقابتی بر رشد اجتماعی دانش آموزان مقطع ابتدایی. فصلنامه‌ی مطالعات توسعه اجتماعی-فرهنگی، ۱۲(۳): ۱۲۶-۱۱۳.

فیضی، ایوب و مصرآبادی، جواد (۱۳۹۵). فراتحلیل تعامل جنسیت بر تأثیر روش‌های تدریس مشارکتی و بحث گروهی. نشریه علمی-پژوهشی آموزش و ارزشیابی، ۹(۳۳): ۱۰۳-۸۳.

قدم پور، عزت‌الله؛ حیدرانی، لیلا؛ کلاتر، جهانگیر و نصیری هانیس، غفار (۱۳۹۹). تأثیر آموزش هوش اخلاقی به شیوه قصه‌گویی بر سازگاری تحصیلی، اجتماعی و هیجانی دانش‌آموزان. تدریس پژوهی، ۸(۲): ۵۴-۳۷.

محمد زاده، علی؛ علیزاده، نادى و پایدار، فرانک (۱۳۹۹). نقش هوشمندسازی مدارس و راهبردهای فراشناختی بر سازگاری تحصیلی دانش‌آموزان (مطالعه موردی: دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه مدارس هوشمند شهر چمستان). مجله مدیریت فرهنگی، ۱۳(۵۰): ۵۵-۳۵.

محمدی، مهدی؛ مرزوقی، رحمت‌اله؛ ناصری جهرمی، رضا و مختاری، زینب (۱۳۹۴). تأثیر تدریس مشارکتی بر انسجام گروهی دانشجویان: بررسی نقش واسطه‌ای رویکردهای مشارکت. دانش و پژوهش در روانشناسی کاربردی، ۱۶(۳): ۶۱-۴۹-۵۹.

نجیبی، سیده صدیقه؛ بشیون، مهدی و عظیمی، محمد (۱۴۰۰). بررسی تأثیر روش تدریس مشارکتی بر روابط اجتماعی دانش‌آموزان. ششمین کنفرانس ملی علوم انسانی و مطالعات روانشناسی، تهران.

یکانی زاد، امیر و سلیمان نژاد، اکبر (۱۴۰۰). مقایسه اثربخشی روش‌های یادگیری مشارکتی و بارش مغزی بر سازگاری اجتماعی دانشجویان ابتدایی. فصلنامه روانشناسی سلامت و رفتار اجتماعی، ۱(۴): ۹۲-۷۷.

فهرست منابع

Adeniyi, Y. C., & Omigbodun, O. O. (2016). Effect of a classroom-based intervention on the social skills of pupils with intellectual disability in Southwest Nigeria. *Child and adolescent psychiatry and mental health*, 10(1), 1-12.

Allen, K. A., Slaten, C. D., Arslan, G., Roffey, S., Craig, H., & Vella-Brodrick, D. A. (2021). School belonging: The importance of student and teacher relationships. In *The Palgrave handbook of positive education*

امیرتاش، علی محمد؛ سبحانی‌نژاد، مهدی و عابدی، احمد. (۱۳۸۵). مقایسه رشد اجتماعی دانش‌آموزان پسر ورزشکار و غیر ورزشکار دوره راهنمایی تحصیلی. المپیک، ۳۴(۱۴): ۵۳-۶۲.

بوربور، سمیه، فقیهی، مهدی و یزدان پناه، احمدعلی. (۱۳۹۶). بررسی اثربخشی سواد رسانه‌های دیجیتال بر رشد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان (مطالعه موردی دانش‌آموزان تشکیلات فرزندان متوسطه دوره اول کرج). شباک، ۳، ۱۰(۲۹): ۲۵-۳۴.

بهادری خسرو شاهی، جعفر و حبیبی کلپیر، رامین. (۱۳۹۶). تأثیر آموزش مهارت‌های ارتباطی بر انگیزش تحصیلی و سازگاری تحصیلی دانشجویان دوره متوسطه. نشریه علمی-پژوهشی آموزش و ارزشیابی، ۱۰(۳۹): ۱۷۳-۱۵۱.

توکلی زاده، سمیرا؛ احتشام زاده، پروین و جابروند، حمداله. (۱۴۰۳). مقایسه اثربخشی آموزش مهارت‌های زندگی، تمرینات بدنسازی و آموزش ترکیبی بر تنظیم شناختی هیجان دانش‌آموزان دختر ناشنوا شهر زاهدان. رویکردی نو بر آموزش کودکان، ۶(۲): ۹۵-۱۲۱.

حسین زاده، بابک؛ روئین، حسین؛ زلفعلی پور فر، رقیه (۱۳۹۹). تأثیر روش تدریس مشارکتی بر رشد روانی و مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان دوره دوم ابتدایی. هفتمین همایش ملی مطالعات و تحقیقات نوین در حوزه علوم تربیتی، روانشناسی و مشاوره ایران، تهران.

خوش گفتار، سمیرا، خوش گفتار، سمیه و میرشکاری، معصومه (۱۴۰۰). مقایسه اثربخشی روش تدریس مشارکتی و روش سنتی (سخنرانی) بر مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان مدارس چند پایه دوره ابتدایی. سومین همایش ملی آموزش کلاس‌های چندپایه، گرگان.

روان، احمد؛ سماوی، سید عبدالوهاب؛ جاودان، موسی و حاجی علیزاده، کبری. (۱۴۰۰). پیش‌بینی عملکرد تحصیلی بر اساس هویت تحصیلی، حمایت معلم، سازگاری تحصیلی و عضویت روانشناختی در مدرسه بر دانشجویان. تازه‌های علوم شناختی، ۲۳(۳): ۹۱-۷۹.

ریزوندی، پریسا و امام جمعه، محمدرضا. (۱۴۰۲). بررسی تأثیر آموزش به شیوه همیاری بر رشد اجتماعی و مهارت‌های ارتباطی دانش‌آموزان دختر متوسطه اول شهر کرمانشاه. توسعه‌ی برنامه درسی، ۱(۱): ۱۲-۱۳۳.

زنگی آبادی، معصومه؛ صادقی، مسعود و عزت‌اله قدم پور (۱۳۹۸). اثربخشی آموزش راهبردهای خودتنظیمی بر خودکارآمدی تحصیلی و سازگاری تحصیلی دانشجویان ناسازگار. فصلنامه پژوهش در نظام‌های آموزشی، ۱۳(۴۴): ۸۷-۷۱.

سبزی پور، امیر؛ جعفری زاده، زینب و حیدری وفا، رشید (۱۴۰۳). بررسی رابطه باورهای فرا شناختی با تنظیم شناختی هیجان و ابراز وجود در دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول شهر کوهنانی. رویکردی نو بر آموزش کودکان، ۶(۱): ۷۳-۸۴.

سلیمان پور عمران، محبوبه و علیزاده، راحله. (۱۳۹۹). پیش‌بینی رابطه‌ی بین یادگیری مشارکتی، تفکر خلاق و تفکر انتقادی با

- Chambers, J., Mistry, K., Spink, J., Tsigarides, J., & Bryant, P. (2023). Online medical education using a Facebook peer-to-peer learning platform during the COVID-19 pandemic: a qualitative study exploring learner and tutor acceptability of Facebook as a learning platform. *BMC Medical Education*, 23(1), 293.
- Cheng, F. F., Wu, C. S., & Su, P. C. (2021). The impact of collaborative learning and personality on satisfaction in innovative teaching context. *Frontiers in Psychology*, 12, 713497.
- Coelho, V., Peixoto, C., Azevedo, H., Machado, F., Soares, M., & Espain, A. (2023). Effects of a portuguese social-emotional learning program on elementary school students competencies. *Frontiers in Psychology*, 14, 1195746.
- Datta, P., Cornell, D., & Konold, T. (2022). Association of teen dating aggression with risk behavior and academic adjustment. *Journal of interpersonal violence*, 37(7-8), NP3930-NP3953.
- Grant, A. L., Torti, J., & Goldszmidt, M. (2023). "Influential" Intraoperative Educators and Variability of Teaching Styles. *Journal of Surgical Education*, 80(2), 276-287.
- Gray, B., Grealish, L., Ranse, K., Terry, V., Armit, L., van de Mortel, T., & Del Fabbro, L. (2023). The assessment of undergraduate Bachelor of Nursing students in the Collaborative Clusters Education Model: A qualitative descriptive design. *Nurse Education in Practice*, 103675.
- Ismaili, E & Mousavi, F. (2017). Comparison of cooperative teaching method through electronic learning environment with lecture method and their effect on creativity and academic progress. *Educational and School Studies*, 4 (12): 109-97. [In Persian]
- Leatherman, E. M., & Wegner, J. R. (2022). Augmentative and alternative communication in the classroom: Teacher practices and experiences. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*, 53(3), 874-893.
- Lehane, P., & Senior, J. (2020). Collaborative teaching: exploring the impact of co-teaching practices on the numeracy attainment of pupils with and without special educational needs. *European Journal of Special Needs Education*, 35(1), 1-15. (pp. 525-550). Cham: Springer International Publishing.
- Al-Mubireek, S. (2021). The Effects of Cooperative Learning versus Traditional Teaching on Students' Achievement: A Case Study. *TESOL International Journal*, 16(2), 31-55.
- Asha, I. K., & Al Hawi, A. M. (2016). The Impact of Cooperative Learning on Developing the Sixth Grade Students Decision-Making Skill and Academic Achievement. *Journal of Education and Practice*, 7(10), 60-70.
- Baharum, H., Ismail, A., McKenna, L., Mohamed, Z., Ibrahim, R., & Hassan, N. H. (2023). Success factors in adaptation of newly graduated nurses: a scoping review. *BMC nursing*, 22(1), 1-26.
- Baptista, M., Costa, E., & Martins, I. (2023). Equity in teaching science during times of crisis: a study with Portuguese science teachers. *Cultural Studies of Science Education*, 1-16.
- Bawazeer, M. A., Aamir, S., Othman, F., & Alkahtani, R. (2023). Students engagement using polls in virtual sessions of physiology, pathology, and pharmacology at King Saud bin Abdulaziz University for Health Sciences during COVID-19 pandemic: a cross-sectional study. *BMC Medical Education*, 23(1), 1-9.
- Can, Ş., Durgun, H., & Dalcalı, B. K. (2022). Effect of online communication skills training on effective communication and self-efficacy and self-regulated learning skills of nursing students: A randomized controlled study. *Nurse Education in Practice*, 63, 103371.
- Carpendale, E. J., Green, M. J., Williams, K. E., Tzoumakis, S., Carr, V. J., & Laurens, K. R. (2023). Item response theory analysis of self-reported social-emotional learning competencies in an Australian population cohort aged 11 years. *School Psychology*.
- Carrell, S. E., & Rowe, P. M. (1993). Effects of cooperative education on student adaptation to university. *Journal of Cooperative Education*, 29(1), 33-40.
- Castro Solano, A., & Cosentino, A. C. (2019). The High Five Model: Associations of the high factors with complete mental well-being and academic adjustment in university students. *Europe's Journal of Psychology* 15(4), 656.

- Learning Strategies On Student's Social Skills At Elementary Level. *Webology*, 19(2).
- Pereira, B. A., Hamsho, N., Susilo, A., Famolare, G. M., Blacher, J., & Eisenhower, A. (2023). Longitudinal associations between internalizing behaviors and social skills for autistic students during the early school years. *School Psychology*.
- Rosen, D., & Kelly, A. M. (2023). Mixed methods study of student participation and self-efficacy in remote asynchronous undergraduate physics laboratories: contributors, lurkers, and outsiders. *International Journal of STEM Education*, 10(1), 34.
- Sanchis-Giménez, L., Lacomba-Trejo, L., Prado-Gascó, V., & Giménez-Espert, M. D. C. (2023). Attitudes towards Communication in Nursing Students and Nurses: Are Social Skills and Emotional Intelligence Important?. In *Healthcare* (Vol. 11, No. 8, p. 1119). MDPI.
- Shuo, Z., Xuyang, D., Xin, Z., Xuebin, C., & Jie, H. (2022). The relationship between postgraduates' emotional intelligence and well-being: the chain mediating effect of social support and psychological resilience. *Frontiers in psychology*, 13, 865025.
- Szumski, G., Smogorzewska, J., & Grygiel, P. (2022). Academic achievement of students without special educational needs and disabilities in inclusive education—Does the type of inclusion matter?. *Plos one*, 17(7), e0270124.
- Tran, V. D. (2014). The effects of cooperative learning on the academic achievement and knowledge retention. *International journal of higher education*, 3(2), 131-140.
- Tsay, M., & Brady, M. (2010). A case study of cooperative learning and communication pedagogy: Does working in teams make a difference?. *Journal of the Scholarship of Teaching and Learning*, 78-89.
- Van Ryzin, M. J., Roseth, C. J., & McClure, H. (2020). The effects of cooperative learning on peer relations, academic support, and engagement in learning among students of color. *The Journal of Educational Research*, 113(4), 283-291.
- Xu, X., Jia, S., Zhang, S., Mai, X., Mao, Z., & Han, B. (2022). Analysis of the factors influencing teamwork among oncology nurses based on multigroup structural Journal of Special Needs Education, 35(3), 303-317.
- Maleki, M., Mardani, A., Mitra Chehrzad, M., Dianatinasab, M., & Vaismoradi, M. (2019). Social skills in children at home and in preschool. *Behavioral Sciences*, 9(7), 74.
- Matsumoto, H., Igarashi, A., Suzuki, M., & Yamamoto-Mitani, N. (2020). Dementia education is the first step for cooperation: An observational study of the cooperation between convenience stores and community general support centers. *Geriatrics & Gerontology International*, 20(10), 956-960.
- Mendo-Lázaro, S., León-del-Barco, B., Polo-del-Río, M. I., & López-Ramos, V. M. (2022). The impact of cooperative learning on university students' academic goals. *Frontiers in Psychology*, 12, 787210.
- Mettler, J., Khoury, B., Zito, S., Sadowski, I., & Heath, N. L. (2023). Mindfulness-based programs and school adjustment: A systematic review and meta-analysis. *Journal of school psychology*, 97, 43-62.
- Michalsky, T., & Cohen, A. (2021). Prompting socially shared regulation of learning and creativity in solving STEM problems. *Frontiers in Psychology*, 12, 722535.
- Murphy, K. M., & Kelp, N. C. (2023). Undergraduate STEM Students' Science Communication Skills, Science Identity, and Science Self-Efficacy Influence Their Motivations and Behaviors in STEM Community Engagement. *Journal of Microbiology & Biology Education*, 24(1), e00182-22.
- Nguyen, B. N., Ng, J., Piano, M. E., Cochrane, A. L., & Guest, D. (2023). Improving optometry student interpersonal skills through online patient, clinician and student evaluation and feedback. *Clinical and Experimental Optometry*, 1-10.
- Niu, J., & Liu, Y. (2022). Analysis of Cross-Cultural Communication in English Subjects and the Realization of Deep Learning Teaching. *Computational Intelligence and Neuroscience*, 2022.
- O'Connor, A., McCarthy, G., & O'Shea, D. (2022). Impact of role conflicts and self-efficacy on academic performance of graduate-entry healthcare students: A lagged study. *Nursing & Health Sciences*, 24(2), 387-394.
- Parveen, S., Jabeen, S., Sahar, B., & Iftikhar, K. (2022). Effect Of Collaborative

Zhang, J., & Chen, B. (2021). The effect of cooperative learning on critical thinking of nursing students in clinical practicum: A quasi-experimental study. *Journal of Professional Nursing*, 37(1), 177-183.

equation model. *Annals of Translational Medicine*, 10(18).

Xu, Z., Zhou, X., Watts, J., & Kogut, A. (2023). The effect of student engagement strategies in online instruction for data management skills. *Education and Information Technologies*, 1-18.